МОН УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИИ ТРАНСПОРТНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Навчально-науковий Київський інститут залізничного транспорту
Кафедра філософії та історії науки і техніки

ЗАТВЕРДЖУЮ
В.о. завідувача кафедри

_____ Світлана ГУРІНЧУК

«01» Квітня 2025 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«ОСНОВИ ПЕДАГОГІКИ ВИЩОЇ ШКОЛИ»

Рівень вищої освіти другий (магістерський)

Галузь знань J Транспорт та послуги

Спеціальність J7 «Залізничний транспорт»

Освітня програма «Транспортні технології (на залізничному транспорті)»

Тип дисципліни вибіркова

Мова викладання українська

Київ
НТУ
2025

Робоча програма з дисципліни «Основи педагогіки вищої школи» для здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти за спеціальністю J7 «Залізничний транспорт», освітньою програмою «Транспортні технології (на залізничному транспорті)».

Обговорено та рекомендовано до затвердження на засіданнях:
науково-методичної комісії спеціальності J7 «Залізничний транспорт»
протокол № 1 від 26 серпня 2025 року,

кафедри філософії та історії науки і техніки
протокол № 1 від 01 вересня 2025 року,

Вченої ради Навчально-наукового Київського інституту залізничного транспорту
протокол № 11 від 01 вересня 2025 року.

© Хромова О.І. 2025 рік

1. Опис навчальної дисципліни

<table>
<tr><td rowspan="2">Найменування показників</td><td rowspan="2">Галузь знань, спеціальність, спеціалізація, освітня програма, рівень вищої освіти</td><td colspan="2">Характеристика навчальної дисципліни</td></tr>
<tr><td>денна форма здобуття вищої освіти</td><td>заочна форма здобуття вищої освіти</td></tr>
<tr><td rowspan="2">Кількість кредитів - 3</td><td>Галузь знань
J Транспорт та послуги</td><td colspan="2" rowspan="2">вибіркова</td></tr>
<tr><td>Спеціальність
J7 «Залізничний транспорт»</td></tr>
<tr><td rowspan="2">Модулів – 2</td><td rowspan="4">Освітня програма
«Транспортні технології (на залізничному транспорті)»</td><td colspan="2">Рік підготовки</td></tr>
<tr><td>1</td><td>1</td></tr>
<tr><td>Індивідуальне завдання – не передбачено</td><td colspan="2" rowspan="2">Семестр</td></tr>
<tr><td>Загальна кількість годин – 90</td></tr>
<tr><td rowspan="11">Тижневих годин для денної форми здобуття освіти:
аудиторних – 3
самостійної роботи здобувача вищої освіти (з індивідуальним завданням включно) – 3</td><td rowspan="11">Рівень вищої освіти
Другий (магістерський)</td><td>1</td><td>1</td></tr>
<tr><td colspan="2">Лекції</td></tr>
<tr><td>30 год.</td><td>6 год.</td></tr>
<tr><td colspan="2">Практичні, семінарські</td></tr>
<tr><td>15 год.</td><td>6 год.</td></tr>
<tr><td colspan="2">Лабораторні</td></tr>
<tr><td>____год.</td><td>____год.</td></tr>
<tr><td colspan="2">Самостійна робота (крім індивідуального завдання, передбаченого навчальним планом)</td></tr>
<tr><td>45 год.</td><td>78 год.</td></tr>
<tr><td colspan="2">Індивідуальне завдання (передбачене навчальним планом)</td></tr>
<tr><td>____год.</td><td>____год.</td></tr>
<tr><td colspan="2">Вид контролю:</td></tr>
<tr><td colspan="2">Залік</td></tr>
</table>

Співвідношення кількості годин аудиторних занять і кількості годин самостійної роботи (з індивідуальним завданням включно) та загальної кількості годин становить:

для денної форми здобуття вищої освіти – 50%/50%

для заочної форми здобуття вищої освіти – 15%/85%

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета вивчення дисципліни: теоретична підготовка магістрів до здійснення дидактичної, науково-методичної й інноваційної педагогічної діяльності у вищій школі шляхом формування їх інтересу, здатності й готовності до самостійного пізнання актуальних проблем методології, дидактики та теорії виховання у вищій школі, опанування сучасних технологій з організації професійної освіти майбутніх фахівців, управління їхньою самостійно-дослідницькою та науковою діяльністю.

Завдання вивчення дисципліни:

- поглиблення, розширення, інтеграція знань з педагогіки вищої школи, педагогічної майстерності, сучасних технологій навчання;
- практичне опанування здобувачами різними формами організації навчального і виховного процесів у вищих закладах освіти;
- формування у студентів магістратури особистих якостей майбутнього науково- педагогічного працівника; прагнення до професійного розвитку і саморозвитку;
- ознайомлення з основами освітнього менеджменту у закладі вищої освіти;
- долучення до усвідомлення значущості педагогічних інновацій для подальшої модернізації вищої школи.

Міждисциплінарні зв'язки

Попередньо вивчають: «Вступ до університетських студій», «Основи академічної доброчесності», «Філософія», «Етика бізнесу».

Паралельно вивчають: «Іноземна мова наукового спілкування», «Методи прийняття рішень».

Послідовно вивчають: «Методи наукових досліджень та інтелектуальна власність», «Соціальна екологія».

Шифр за ОП	Шифр компетентностей																		
	Загальні								Спеціальні (фахові)										ОП
	ЗК01	ЗК 02	ЗК 03	ЗК 04	ЗК 05	ЗК 06	ЗК 07	ЗК 08	ФК 01	ФК 02	ФК 03	ФК 04	ФК 05	ФК 06	ФК 07	ФК 08	ФК 09	ФК 10	ФК 11	ФСК 12
ВК 2	+	+	+	+			+	+												+

Шифр за ОП	Шифр результатів навчання														
	Загальні та загально-професійні														Спеціально-професійні
	РН 01	РН 02	РН 03	РН 04	РН 05	РН 06	РН 07	РН 08	РН 09	РН 10	РН 11	РН 12	РН 13	РН 14	ПРНС 15
ВК 2	+	+		+									+		+

3. Програма навчальної дисципліни

Модуль 1. Теоретико-методологічні засади педагогіки вищої школи.

Тема 1. Предмет, завдання і соціальна місія педагогіки вищої школи.

Предмет і завдання педагогіки вищої школи. Місце педагогіки вищої школи в системі педагогічних наук, її роль у процесі євроінтеграції і модернізації вищої освіти. Категорії педагогіки вищої школи: професійне виховання, вища освіта, навчання впродовж дослідження, формування і розвиток особистості студента як суб'єкта навчання та майбутнього фахівця, освітній процес, професійне самовиховання. Зв'язок педагогіки вищої школи з іншими науками: філософією, соціологією, політологією, соціальною, віковою і педагогічною психологією, логікою, інформатикою, математичною статистикою, методиками викладання навчальних дисциплін. Актуальні проблеми теорії і практики сучасної педагогіки вищої школи.

Тема 2. Історія становлення і розвитку вищої освіти.

Витоки й основні віхи становлення освіти й вищої школи в Україні та світі. Виникнення університетів в Європі в епоху середньовіччя. Модель «Підприємницького університету». Модель «Академічного університету». «Корпоративні університети». Модель «Регіонального університетського комплексу». Модель «Відкритого університету». Переваги і недоліки організації освітнього і наукового процесу у різних моделях організації університетської освіти. Системи вищої освіти в зарубіжних країнах: США, Великобританії, Німеччині, Франції, Італії та ін. Стратегічні завдання, пріоритетні напрями та основні шляхи реформування вищої освіти в Європі та світі.

Перші вищі навчальні заклади в Україні: Острозька академія, Києво-Могилянська академія. Провідні класичні університети України. Історія виникнення і розвитку Київського університету св. Володимира.

Особливості розвитку вищих навчальних закладів України у ХХ – на початку ХХІ ст. Сучасна система вищої освіти України в умовах євроінтеграції і модернізації. Ступені і рівні вищої освіти. Специфіка класичної університетської освіти у сучасних умовах: проблеми і перспективи. Шляхи підвищення соціальної відповідальності вищої освіти України.

Система освіти в Україні, її структура. Принципи діяльності освітніх закладів.

Тема 3. Організація педагогічного процесу у вищій школі.

Загальна характеристика педагогічного процесу. Педагогічний процес як цілісна система і його основні компоненти. Зв'язок навчання, виховання і розвитку людини в єдиному педагогічному процесі. Процесуальні складники і суперечності педагогічного процесу. Мета, цілі і зміст педагогічного процесу. Закономірності та принципи здійснення педагогічного процесу.

Нормативні документи, що регулюють здійснення педагогічного процесу у вищій школі. Зміст Закону України «Про освіту» та Закону України «Про вищу освіту». Проблеми автономії закладів вищої освіти та академічної свободи. Поняття безпечного освітнього середовища.

Тема 4. Специфіка професійно-педагогічної діяльності викладача вищої школи. Педагогічна культура.

Викладач закладу вищої освіти як організатор навчально-виховного процесу у ЗВО. Готовність викладача до педагогічної діяльності, педагогічна майстерність. Функції, права та обов'язки, основні напрями діяльності викладача вищої школи.

Психолого-педагогічна культура діяльності викладача вищої школи: критерії та шляхи формування. Культура педагогічного та ділового спілкування як інструмент професійної діяльності викладача вищої школи. Зовнішня культура. Культура мовлення. Культура почуттів. Культура поведінки. Етикет викладача ЗВО.

Психологічна структура педагогічної діяльності. Педагогічний професіоналізм викладача вищого закладу освіти. Роль і значення культури освітян у становленні демократичної держави. Формування фізичного, психічного та соціального здоров'я у викладача вищого закладу освіти.

Тема 5. Студент як об'єкт і суб'єкт освітнього процесу.

Студентство як соціальна група. Права і обов'язки студентів вишу. Психологічні особливості старшого юнацького віку. Типологія сучасного студентства. Адаптація студентства у вищому закладі освіти. Труднощі адаптації першокурсників.

Студентське самоврядування в університеті: мета, завдання, функції.

Студентоцентроване навчання. Поняття студентоцентризму. Мета, завдання, основні ідеї концепції студентоцентрованого навчання. Шляхи

впровадження студентоцентрованого навчання у сучасному закладі вищої освіти.

Тема 6. Організація процесу виховання у вищій школі.

Основні положення виховання як чинника соціалізації особистості. Виховання як соціально-особистісне і педагогічне явище. Сутність і зміст процесу виховання у вищій школі. Мета, завдання і основні напрями виховання у сучасному суспільстві. Розумове, трудове, національне та патріотичне, гуманістичне, морально-статеве, спортивно-фізичне, екологічне, економічне, правове, художньо-естетичне виховання студентської молоді.

Основні закономірності та принципи виховання. Методи та прийоми виховного впливу на особистість. Методи формування свідомості. Методи формування суспільної поведінки.

Робота куратора академічної групи. Особливості виховної роботи куратора академічної групи. Функції і напрями діяльності куратора.

Тема 7. Науково-дослідна діяльність здобувачів вищої освіти. Академічна доброчесність.

Роль науки в професійній підготовці фахівців. Нормативно-правове регулювання наукової та науково-технічної діяльності в Україні. Особливості науково-дослідної діяльності здобувачів вищої освіти: сутність, елементи, види, форми. Ознаки, класифікація наукових досліджень. Етапи науково-дослідної діяльності та форми втілення наукових досліджень. Методи наукових досліджень і їх класифікація. Основні форми втілення наукових текстів.

Академічна доброчесність як складова науково-дослідної діяльності. Складові академічної доброчесності. Форми прояву академічної доброчесності в освітньому процесі та науковій діяльності.

Модуль 2. Дидактика вищої школи

Тема 8. Основи дидактики вищої школи.

Розуміння дидактики вищої школи. Предмет та завдання дидактики. Основні категорії дидактики: викладання, навчання (процес навчання), освіта, знання, вміння, навички. Сутність і структура процесу навчання у вищій школі. Основні функції процесу навчання у вищій школі. Закономірності й принципи навчання у вищій школі.

Дидактичні моделі змісту вищої освіти. Види навчання. Зміст стандартизації і гуманізації навчання у вищій школі. Документи, що визначають зміст освіти у вищому навчальному закладі (навчальний план, навчальна програма, силабус і підручник вищої школи). Планування навчального процесу на факультеті, кафедрі.

Тема 9. Дидактичні підходи і принципи, методи і форми навчання у вищій школі.

Характеристика провідних дидактичних парадигм. Компетентнісний підхід як нова парадигма вищої освіти України. Принципи навчання у вищому навчальному закладі.

Методи організації навчального процесу у вищій школі. Методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності. Наочні методи навчання. Практичні методи навчання. Методи навчання залежно від типу пізнавальної діяльності. Методи навчання за логікою передачі інформації. Методи стимулювання обов'язку і відповідальності. Проблемне навчання у вищому навчальному закладі.

Тема 10. Організаційні форми роботи у вищих навчальних закладах.

Лекції та методика їх проведення. Функції і види лекцій у вищій школі. Оцінка якості лекції. Семінарські та практичні заняття у вищих навчальних закладах. Критерії оцінювання якості семінарських занять. Педагогічна і виробнича практика студентів.

Організація самостійної роботи здобувачів вищої освіти. Види самостійної роботи. Керівництво самостійною роботою студентів. Рівні сформованості умінь самостійної роботи здобувачів вищої освіти.

Тема 11. Сучасні технології навчання у вищій школі.

Поняття технології і виду навчання. Сутність педагогічної інноватики. Пошук і впровадження нових максимально ефективних технологій навчання та виховання.

Характеристика технологій диференційованого, проблемного, активного, інтерактивного, евристичного, модульного навчання. Методологічні аспекти організації модульно-рейтингового навчання. Особливості та принципи модульного навчання: модульності, виокремлення із змісту навчання певних елементів, динамічності, дієвості та оперативності знань і їх системи, гнучкості, усвідомленої перспективи, різнобічності методичного консультування, паритетності.

Сучасна освіта і виклики цифрової епохи. Гіпертекст та електронні підручники: переваги та особливості застосування. Дидактичні можливості інформаційних технологій і розвиток креативності студентів. Перехід від пасивного до активного навчання. Інформаційні технології та дистанційне навчання. Ігрові технології навчання.

Тема 12. Діалог та навчальна дискусія як методи взаємодії у викладацькій, науковій діяльності та соціальних відносинах.

Проблема діалогізації освітнього процесу та розвиток особистісно-орієнтованих технологій. Суть та специфіка діалого-дискусійного підходу в підготовці фахівців. Мета та умови дискутування.

Основні типи навчальних дискусій та їх характеристики: оцінювальна дискусія, каскадна дискусія, круглий стіл, панельна дискусія, структурована академічна дискусія, групова дискусія. Технологія організації навчальних дискусій.

Значення розвитку комунікативної компетентності в освітній та науковій діяльності, в суспільному житті.

Тема 13. Основи педагогічного контролю та моніторингу якості освітнього процесу у вищій школі.

Поняття педагогічного контролю у вищих навчальних закладах, його мета і провідні функції. Основні форми і види контролю знань, умінь, навичок студентів. Вимоги до оцінки знань і предметних компетенцій студентів. Тестування.

Методи контролю і самоконтролю ефективністю навчально-пізнавальної та самостійно-дослідницької діяльності студентів. Моніторинг якості освітніх досягнень студентів та професійної діяльності викладачів.

Проблема забезпечення якості вищої освіти. Загальні питання оцінювання якості вищої освіти. Діяльність НАЗЯВО.

Тема 14. Концептуальні засади педагогічного менеджменту у вищій школі.

Мета, провідні напрями й головні завдання діяльності вищого навчального закладу. Правовий статус вищого навчального закладу у сфері вищої освіти й науково-освітніх послуг. Рівні акредитації вищих навчальних закладів в Україні. Типи вищих навчальних закладів. Теорія і практика педагогічного менеджменту у системі вищої освіти. Принципи, структура і специфіка педагогічного менеджменту у класичному університеті.

Науково-педагогічна діяльність викладача вищої школи, її структура та моделі здійснення. Типологія стилів викладацької діяльності викладача вищої школи. Імідж викладача вищої школи. Модель професійної компетентності викладача вищої школи як менеджера науково-освітньо-виховного процесу. Моніторинг якості професійної діяльності викладача.

Тема 15. Методологія та методи науково-педагогічних досліджень.

Поняття методології в педагогічній науці, рівні наукової методології. Науково-педагогічне дослідження: науковий апарат, логіка педагогічного дослідження. Основні критерії оцінювання педагогічних досліджень.

Сучасні наукові підходи у педагогічному дослідженні. Методи науково-педагогічного дослідження: емпіричні, теоретичні, математичні і статистичні. Організація і. проведення педагогічного дослідження. Етичний аспект дослідження.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви тем	Кількість годин											
	Денна форма						Заочна форма					
	разом	у тому числі				ІЗ	разом	у тому числі				ІЗ
		лекції	лаб.	пр. / сем.	сам. роб.			лекції	лаб.	пр. / сем.	сам. роб.	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Модуль 1. Теоретико-методологічні засади педагогіки вищої школи.												
Тема 1. Предмет, завдання і соціальна місія педагогіки вищої школи.	3	2	-	-	1	-	3	1	-	-	2	-
Тема 2. Історія становлення і розвитку вищої освіти.	5	2	-	-	3	-	6	1	-	-	5	-
Тема 3. Організація педагогічного процесу у вищій школі.	5	2	-	1	2	-	6	-	-	1	5	-
Тема 4. Специфіка професійно-педагогічної діяльності викладача вищої школи. Педагогічна культура.	6	2	-	1	3		6	-	-	1	5	-
Тема 5. Студент як об’єкт і суб’єкт освітнього процесу.	5	2	-	0.5	2.5		6	-	-	-	6	-
Тема 6. Організація процесу виховання у вищій школі.	5	2	-	0.5	2.5		6	-	-	-	6	-
Тема 7. Науково-дослідна діяльність здобувачів вищої освіти. Академічна доброчесність.	7	2	-	1	4	-	7	2	-	-	5	-
Підготовка до модульного контролю	2	-	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-
Проведення модульного контролю	2	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-
Разом за модулем 1	40	14		6	20	-	40	4		2	34	-
Модуль 2 Дидактика вищої школи												
Тема 8. Основи дидактики вищої школи.	4	2	-	-	2	-	5	-	-	-	5	-
Тема 9. Дидактичні підходи і принципи, методи і форми навчання у вищій школі.	5	2	-	1	2	-	6	-	-	1	5	-
Тема 10. Організаційні форми роботи у вищих навчальних закладах.	5	2	-	1	2	-	7	-	-	1	6	-

Тема 11. Сучасні технології навчання у вищій школі.	5	2	-	1	2	-	6	-	-	1	5	-
Тема 12. Діалог та навчальна дискусія як методи взаємодії у викладацькій, науковій діяльності та соціальних відносинах.	5	2	-	1	2	-	6	-	-	1	5	-
Тема 13. Основи педагогічного контролю та моніторингу якості освітнього процесу у вищій школі.	6	2	-	1	3	-	6	-	-	-	6	-
Тема 14. Концептуальні засади педагогічного менеджменту у вищій школі.	6	2	-	1	3		5	2	-	-	3	-
Тема 15. Методологія та методи науково-педагогічних досліджень.	6	2	-	1	3	-	5	-	-	-	5	-
Підготовка до модульного контролю	2	-	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-
Проведення модульного контролю	2	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-
Разом за модулем 2	46	16	-	9	21	-	46	2	-	4	40	-
Підготовка до підсумкового контролю (заліку)	4	-	-	-	4	-	4	-	-	-	4	-
Усього годин	90	30	-	15	45	-	90	6	-	6	78	-

4. Семінарські заняття

Теми семінарських занять	Кількість годин	
	Денна форма	Заочна форма
1. Основні засади організації навчального процесу у вищій школі.	2	-
2. Студент як об’єкт і суб’єкт освітнього процесу. Проблеми академічної доброчесності.	2	2
3. Дидактичні підходи, принципи та методи навчання у вищій школі.	1	-
4. Основні форми організації навчального процесу у ЗВО.	1	2
5. Сучасні інноваційні технології навчання у вишах.	2	-
6. Проблеми педагогічного контролю та моніторингу якості освіти у ЗВО.	1	-
7. Теорія і практика педагогічного менеджменту в системі вищої освіти.	1	2

8. Науково-педагогічне дослідження: проблеми організації та критеріїв оцінювання.	1	-
Усього годин	**11**	**6**

5. Практичні заняття

Не передбачено освітньою програмою та навчальним планом

6. Лабораторні заняття

Не передбачено освітньою програмою та навчальним планом

7. Самостійна робота

Форми організації освітнього процесу	Кількість годин	
	Денна форма	Заочна форма
ПА – підготовка до семінарських / практичних / лабораторних занять	**37** *(1-4 години на підготовку до кожного заняття)*	**74** *(2-6 годин на опрацювання кожної теми)*
ПМК – підготовка до модульного контролю	**4**	**-**
ППК – підготовка до підсумкового контролю (заліку)	**4**	**4**
ІЗ – виконання індивідуального завдання, передбаченого навчальним планом (курсова робота / проєкт, цикл РГР, ГР, РР, а також контрольна робота для заочної форми здобуття освіти)	–	–
Усього годин	**45**	**78**

8. Індивідуальні завдання

Не передбачено освітньою програмою та навчальним планом

9. Методи навчання

1. Інформаційно-презентаційні (усні: лекція, розповідь, пояснення, опис, доведення і переконання, повторення, систематизація, огляд, консультування, переказ, виступ, презентація; письмові: конспектування, реферування, анотування, план тексту, таблиці, схеми, аналіз, синтез, класифікація, порівняння, узагальнення, конкретизація, інтерпретація, підсумки, висновки, виклад, повідомлення, доповідь, звіт, пояснювальна записка, стаття, тези; наочно-усні: ілюстрація, демонстрація, показ, спостереження).

2. Алгоритмічно-дійові (діалогічні: бесіда, дискусія, опитування; предметно-групові: вирішення задач, кейс-метод, анкетування, тестування; групові: мозковий штурм, синектика, метод проєктів, ігрове моделювання, аналіз

ситуацій, гра, тренінг).

3. Самостійно-пошукові (індивідуальна робота: спостереження, проєкти, моделювання, дослідження; самостійна робота: пошук і систематизування інформації, планування і програмування, прогнозування, проєктування, моделювання).

11. Методи контролю досягнутих результатів навчання:

– тестовий контроль;
– письмові контрольні робити;
– співбесіда за матеріалами розглянутої теми;
– письмове фронтальне опитування здобувачів вищої освіти на початку чи в кінці лекції;
– фронтальне, індивідуальне та комбіноване усне опитування;
– експрес-контроль;
– перевірка виконання завдань для самостійної роботи.

Підсумковий контроль досягнутих результатів навчання – залік в усній формі.

12. Розподіл максимальної кількості балів, які отримують здобувачі вищої освіти

<table>
<tr><td colspan="15">Контроль протягом семестру</td><td rowspan="3">Підсумковий контроль (екзамен / залік)</td><td rowspan="3">Сума балів</td></tr>
<tr><td colspan="7">Модуль 1</td><td colspan="8">Модуль 2</td><td rowspan="2">Модуль 3 (ІЗ)</td></tr>
<tr><td>Тема 1</td><td>Тема 2</td><td>Тема 3</td><td>Тема 4</td><td>Тема 5</td><td>Тема 6</td><td>Тема 7</td><td>Тема 8</td><td>Тема 9</td><td>Тема 10</td><td>Тема 11</td><td>Тема 12</td><td>Тема 13</td><td>Тема 14</td><td>Тема 15</td></tr>
<tr><td colspan="15">Для денної форми здобуття вищої освіти:
- активність під час навчальних занять (відповідь під час усного фронтального опитування, під час дискусійного обговорення теми заняття тощо) – 9;
- модульна контрольна робота № 1 10 ;
- модульна контрольна робота № 2 – 10 .</td><td>Не передбачено освітньою програмою та навчальним планом</td><td rowspan="2">40</td><td rowspan="2">100</td></tr>
<tr><td colspan="15">Для заочної форми здобуття вищої освіти:
- активність під час навчальних занять (відповідь під час усного фронтального опитування, під час дискусійного обговорення теми заняття тощо) – 10;
- виконання завдань для самостійної роботи – 30.</td><td>Не передбачено освітньою програмою та навчальним планом</td></tr>
</table>

Бали від 1 до 60, якими оцінюють результати роботи здобувачів вищої освіти протягом семестру, розподілені між модулями порівну: 30 балів за модуль.

Здобувач вищої освіти отримує допуск до підсумкового семестрового контролю, якщо за результатами роботи протягом семестру він набрав не менше 30 балів.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності за формами організації освітнього процесу	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проєкту (роботи), циклу РГР / РР / ГР	для заліку, контрольної роботи
90–100	**A**	відмінно	зараховано
82–89	**B**	добре	
74–81	**C**		
64–73	**D**	задовільно	
60–63	**E**		
35–59	**FX**	незадовільно (з можливістю повторного складання)	не зараховано (з можливістю повторного складання)
1–34	**F**	незадовільно (з обов'язковим повторним вивченням дисципліни)	не зараховано (з обов'язковим повторним вивченням дисципліни)

Критерії оцінювання:

«відмінно» – здобувач вищої освіти демонструє повні і глибокі знання навчального матеріалу, достовірний рівень розвитку умінь та навичок, правильне й обґрунтоване формулювання практичних висновків, уміння приймати необхідні рішення в нестандартних ситуаціях, вільне володіння науковими термінами, аналізує причинно-наслідкові зв'язки;

«добре» – здобувач вищої освіти демонструє повні знання навчального матеріалу, але допускає незначні пропуски фактичного матеріалу, вміє застосувати його щодо конкретно поставлених завдань, у деяких випадках нечітко формулює загалом правильні відповіді, допускає окремі несуттєві помилки та неточності;

«задовільно» – здобувач вищої освіти володіє більшою частиною фактичного матеріалу, але викладає його не досить послідовно і логічно, допускає істотні пропуски у відповіді, не завжди вміє інтегровано застосувати набуті знання для аналізу конкретних ситуацій, нечітко, а інколи й неправильно формулює основні теоретичні положення та причинно-наслідкові зв'язки;

«незадовільно» – здобувач вищої освіти не володіє достатнім рівнем необхідних знань, умінь, навичок, науковими термінами.

13. Методичне забезпечення

1. Програма навчальної дисципліни.
2. Робоча програма навчальної дисципліни.
3. Курс лекцій з дисципліни.
4. Запитання для підсумкового контролю (заліку).

14. Рекомендована література

Базова

1. Академічна чесність як основа сталого розвитку університету / Міжнарод. благод. фонд «Міжнарод. фонд досліджень освітньої політики» ; за заг. ред. Т.В. Фінікова, А.Є. Артюхова. – К. : Таксон, 2016. – 234 с.

2. Головенкін В. П. Педагогіка вищої школи [Електронний ресурс] : підручник / КПІ ім. Ігоря Сікорського. – 2-ге вид., переробл. і доповн. – Київ : КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2019. – 290 с.

3. Маркіна Л.Л. Конспект лекцій з дисципліни «Педагогіка та психологія вищої школи». – Дніпро, 2016. – 70 с.

4. Педагогіка вищої школи. Основи наукових досліджень: Навчальний посібник/ за ред. В.Е. Лунячека, Н.О. Ткачової. – Харків: ХНУ імені Н.В. Каразіна, 2024. – 344 с.

5. Стражнікова І. Педагогіка вищої школи: навчально-методичні посібник. – Івано-Франківськ: НАІР, 2018. – 120 с.

Додаткова

7. Артьомов П., Пак І. Академічна нечесність як елемент академічної культуриукраїнського студентства: результати емпіричних досліджень //Вісник ХНУ імені В.Н. Каразіна. Серія «Соціологічні дослідження сучасного суспільства: методологія, теорія, методи». – 2017. – N37. – С. 234-240.

8. Інноваційні освітні технології : навчально-методичний посібник / упорядник Л. М. Прокопів. – Івано-Франківськ, 2020. –172 с.

9. Компетентнісний підхід у вищій освіті: світовий досвід / Укл. Антонюк Л.Л., Василькова Н.В. та ін. – К.:КНЕУ імені Вадима Гетьмана, 2016. – 61с.

10. Пономарьова Г. Ф., Семенова М. О. Порівняльна педагогіка. – Харків : Ексклюзив, 2014. – 424 с.

11. Проблеми інноваційного розвитку вищої освіти у глобальному, регіональному та національному контекстах: [колект.] монографія / за заг. ред. проф. А. А. Сбруєвої та Г. Ю. Ніколаї ; Сум. держ. пед. ун-т ім. А. С. Макаренка. – Суми: Вид-во СумДПУ ім. А. С. Макаренка, 2017. – 410 с.

12. Про освіту [Електронний ресурс]: Закон України від 05.09.2017 №2145-VIII: станом на 28.08.2025 р. Режим доступу: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19#Text (дата звернення: 06.09.2025).

13. Про вищу освіту [Електронний ресурс]: Закон України від 01.07.2014 №1556-VII: станом на 30.08.2025 р. Режим доступу: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18#Text (дата звернення: 06.09.2025).

14. Скиба Ю. Класифікація методів педагогічних досліджень // Вища освіта України. – 2016. – N 2. – С. 51-59.

15. Теорія і практика впровадження інноваційних технологій навчання у професійну підготовку кваліфікованих робітників: монографія [Лузан П.Г., Манько В.М., Нестерова Л.В., Романова Г.М.]; за заг. ред. Г.М. Романової. – К.: ТОВ «НВП Поліграфсервіс», 2014. – 216 с.

15. Інформаційні ресурси

1. https://ihed.org.ua - Інститут вищої освіти НАПН України.
2. https://undip.org.ua - Інститут педагогіки НАПН України.
3. https://ipood.com.ua - Інститут педагогічної освіти і освіти дорослих імені Івана Зязюна НАПН України.
4. https://naps.gov.ua - Національна академія педагогічних наук України.

ДОДАТОК А
(обов'язковий)

К Р И Т Е Р І Ї
оцінювання досягнутих результатів навчання здобувачів вищої освіти Національного транспортного університету

А.1 Загальні положення

Досягнуті результати навчання з кожної навчальної дисципліни за семестр оцінюють балами від 1 до 100: результати роботи здобувачів вищої освіти протягом семестру – балами від 1 до 60, відповіді на екзамені або заліку – від 1 до 40. Розподіл балів для оцінювання результатів роботи здобувачів вищої освіти протягом семестру за кожною дисципліною встановлюють розробники робочих програм.

Індивідуальне завдання у вигляді курсової роботи / проєкту, циклу розрахунково-графічних / графічних / розрахункових робіт та практику оцінюють окремо балами від 1 до 100.

Загальна семестрова оцінка з дисципліни є сумою балів, отриманих під час контролю протягом семестру, та балів, отриманих під час підсумкового контролю (на екзамені або заліку).

Здобувач вищої освіти може бути допущений до підсумкового контролю (екзамену або заліку) тільки після зарахування модульних контрольних робіт, а також виконання індивідуального завдання, яке передбачене освітньою програмою та навчальним планом.

Таблиця А.1 – Шкала оцінювання: національна та ECTS

<table>
<tr><td rowspan="2">Сума балів за всі види навчальної діяльності за формами організації освітнього процесу</td><td rowspan="2">Оцінка ECTS</td><td colspan="2">Оцінка за національною шкалою</td></tr>
<tr><td>для екзамену, курсового проєкту (роботи), циклу РГР / РР / ГР</td><td>для заліку, контрольної роботи</td></tr>
<tr><td>90–100</td><td>A</td><td>відмінно</td><td rowspan="5">зараховано</td></tr>
<tr><td>82–89</td><td>B</td><td rowspan="2">добре</td></tr>
<tr><td>74–81</td><td>C</td></tr>
<tr><td>64–73</td><td>D</td><td rowspan="2">задовільно</td></tr>
<tr><td>60–63</td><td>E</td></tr>
<tr><td>35–59</td><td>FX</td><td>незадовільно (з можливістю повторного складання)</td><td>не зараховано (з можливістю повторного складання)</td></tr>
</table>

1–34	**F**	незадовільно (з обов'язковим повторним вивченням дисципліни)	не зараховано (з обов'язковим повторним вивченням дисципліни)

Критерії оцінювання:

«відмінно» – здобувач вищої освіти демонструє повні і глибокі знання навчального матеріалу, достовірний рівень розвитку умінь та навичок, правильне й обґрунтоване формулювання практичних висновків, уміння приймати необхідні рішення в нестандартних ситуаціях, вільне володіння науковими термінами, аналізує причинно-наслідкові зв'язки;

«добре» – здобувач вищої освіти демонструє повні знання навчального матеріалу, але допускає незначні пропуски фактичного матеріалу, вміє застосувати його щодо конкретно поставлених завдань, у деяких випадках нечітко формулює загалом правильні відповіді, допускає окремі несуттєві помилки та неточності;

«задовільно» – здобувач вищої освіти володіє більшою частиною фактичного матеріалу, але викладає його не досить послідовно і логічно, допускає істотні пропуски у відповіді, не завжди вміє інтегровано застосувати набуті знання для аналізу конкретних ситуацій, нечітко, а інколи й неправильно формулює основні теоретичні положення та причинно-наслідкові зв'язки;

«незадовільно» – здобувач вищої освіти не володіє достатнім рівнем необхідних знань, умінь, навичок, науковими термінами.

А.2 Критерії оцінювання досягнутих результатів навчання при проведенні підсумкового контролю (екзамену, заліку)

Екзаменаційна (залікова) оцінка (від 1 до 40 балів) складається із суми балів, виставлених екзаменатором / лектором за відповіді здобувача на кожне із запитань екзаменаційного білета / завдання або запитання для заліку.

Максимальну кількість балів, яку можна отримати на екзамені / заліку, розподіляють між запитаннями екзаменаційного білета / завданнями або запитаннями для заліку.

Кількість запитань (завдань) та розподіл балів між ними визначає розробник робочої програми.

Відповідь на запитання оцінюють таким чином *(приклад для оцінювання відповіді на одне запитання балами від 0 до 15):*

від 12 до 15 балів виставляють здобувачу, який надав повну, у логічно правильній послідовності відповідь, яка свідчить про всебічні, систематизовані та глибокі знання з поставленого запитання в обсязі програми навчальної дисципліни; демонструє здатність здобувача вільно оперувати здобутими знаннями: диференціювати та інтегрувати їх, відтворювати та аналізувати отриману інформацію, робити обґрунтовані висновки та узагальнення, виявляти

й відстоювати власну позицію, переконливо висловлювати думку та чітко формулювати відповідь. Як правило, таку оцінку отримує здобувач, який відповів на запитання не менше ніж на 90 %. Відповідь оцінюють у максимальну кількість балів тільки за умови надання вичерпної відповіді на запитання;

від 8 до 11 балів виставляють здобувачу, який надав досить повну, без суттєвих неточностей, у логічно правильній послідовності відповідь, яка свідчить про ґрунтовні та систематизовані знання з поставленого запитання в обсязі програми навчальної дисципліни; демонструє здатність здобувача впевнено оперувати здобутими знаннями: відтворювати та аналізувати отриману інформацію, пояснювати основні закономірності, робити висновки, чітко висловлювати думку та формулювати відповідь. Як правило, таку оцінку отримує здобувач, який відповів на запитання на 70–90 %;

від 4 до 7 балів виставляють здобувачу, який надав не зовсім повну, із неточностями та окремими незначними помилками, в основному у правильній послідовності відповідь, яка свідчить про задовільні знання з поставленого запитання в обсязі програми навчальної дисципліни, демонструє здатність здобувача відтворювати основний матеріал відповідно до поставленого запитання. Як правило, таку оцінку отримує здобувач, який відповів на запитання на 50–70 %;

від 0 до 3 балів виставляють здобувачу, який надав фрагментарну, із суттєвими неточностями та принциповими помилками відповідь, яка свідчить про неповноту знань з поставленого запитання в обсязі програми навчальної дисципліни, демонструє наявність у здобувача утруднень при відтворенні інформації відповідно до поставленого запитання. Як правило, таку оцінку отримує здобувач, який відповів на запитання менше ніж на 50 %.